

PŮJČKA A PRONÁJEM-LEND and LEASE celková válečná pomoc

Půjčka a pronájem (mezinárodní právo 77-11)[1] takto byl pojmenován program, pod kterým Spojené státy americké dodávaly Spojenému království, Sovětskému svazu, Číně, Francii a jiným spojeneckým zemím obrovské množství válečného materiálu v letech 1941 až 1945. Tento akt byl podepsán zákonem z 11. března 1941, po 18 měsících vypuknutí evropské války v září 1939, ale před vstupem USA do války v prosinci 1941. Tento akt měl dále podporovat podmínku válečné neutrality Spojených států. Ale tato podmínka brzy skončila, když Hitler odpověděl útokem německých ponorek a napadením neozbrojených US lodí takových, jako SS Robin Moor, neozbrojená obchodní parolod' potopena 21 května 1941 mimo válečné vody.

Půjčka a pronájem byl kritický faktor v eventuálním úspěchu spojenců ve druhé světové válce. V roce 1943–1944, asi čtvrtina veškeré britské výzbroje právě přišla skrz půjčku a pronájem. Letadla (zvláště dopravní letouny) se skládala asi ze čtvrtiny lodní přepravy pomocí Británie, následována potravinami, pozemními vozidly a loděmi.

Půjčka a pronájem Spojených Států v Evropě a Pacifiku dosáhla vrcholu v roce 1943–1944 a pokračovala dále. Většina zbývajících spojenců byla velkou měrou soběstačná, hlavně linková zařízení (jako tanky a bojové letouny), ale půjčka a pronájem poskytla užitečný doplněk v této jakostní třídě a Lend - Lease logistické dodávky (včetně motorových vozidel a vybavení železnice), byla enormní pomocí.

Této pomoci můžeme lépe porozumět při rozvaze ekonomického zaměření způsobené válkou. Většina válčících mocností velice omezila produkci vedlejších součástí, se zaměřením na produkování zbraní. Toto nevyhnutelně vyvolalo nedostatky souvisejících produktů, potřebných pro armádu, či jako část vojenského-průmyslového kombinátu.

SSSR byl vysoce závislý na železniční dopravě, ale válka prakticky uzavřela železniční produkci: bylo vyrobeno jen asi 92 lokomotiv ale 2,000 lokomotiv a 11,000 železničních vozů bylo dodáno pod půjčkou a pronájmem. Podobně, sovětské vojenské letectvo dostalo 18,700 letadel, která obnášela asi 14% sovětské letecké produkce (z toho jen 19% vojenských letadel).

Ačkoli největší tankové jednotky Rudé armády byly vybavené Sovětskými bulit tanky, jejich logistická podpora byla poskytnutá stovkami tisíc amerických nákladáků. Vskutku, do r. 1945 téměř dvě třetiny nákladáků Rudé armády, byly vyrobeny v USA. Nákladáky jako Dodge 3/4 tuna a Studebaker 2" tuna, byly snadno nejlepší nákladáky dostupné v jejich třídě po obou stranách Východní fronty. Americká lodní přeprava telefonního kabelu, hliníku, konzervované příděly, a šatstvo byla také nezanedbatelná.

Obráceně Lend - lease či Reciprocal Aid, bylo zásobování vybavení a služby Spojeným státům, např. britský Austin K2 vojenská sanitka. Z Kanady Fairmile (zařízení proti ponorkám) a Mosquito fotografické-průzkumné letadlo.

Nový Zéland dodával jídlo ozbrojeným silám Spojených států v Jižním Pacifiku a konstrukce letišť v Nadi, Fidži. V roce 1945–46 hodnota Reciprocal Aid z Nového Zélandu překonala půjčku a pronájem, ačkoli v roce 1942–43 hodnota půjčky a pronájmu Novému Zélandu byla mnohem větší než Reciprocalní pomoc. UK také dodávala rozsáhlou materiální pomoc US silám, umístěných v Evropě. Na příklad USAAF bylo dodáno stovky Spitfire Mk V a Mk VIII bojových letounů.

"Spolupráce která byla vybudována s Kanadou během války, byla úhrnem za obranný materiál a služby, které Kanada dostala skrz půjčku a pronájem, obnášela hodnotu asi \$419,500,000. Pro představu rozsahu hospodářské spolupráce je skutečnost, že na začátku r. 1942 až 1945 Kanada, byla zásobena Spojenými státy materiálem v hodnotě \$1,000,000,000 až \$1,250,000,000.

Převáděno do dnešních hodnot: 1 miliarda (ekvivalent je \$759 miliard v.r. 2008) Ceny dodávek byly: \$31.4 miliard Británie, \$11.3 miliard do Sovětskému svazu, \$3.2 miliard do Francie a \$1.6 miliard do Číny.

Obráceně- půjčka a pronájem složena ze služby (jako nájemné na leteckých základnách), které platily Spojené státy celkem \$7.8 miliard. Z toho připadá \$6.8 miliard Británii. Dohodnuté termíny poskytnutí půjčky a pronájmu zněly, že materiál byl používán po celý čas do doby navrácení či zničení. (dodávky po termínu dokončení, byly prodány Británii se slevou, za £1.075 miliardy, která využívala dlouhodobých půjček USA.) Kanada, operující podobným programem, zaslala dodávky do Sovětského svazu a Británie v hodnotě \$4.7 miliard. Nutno podotknout, že nevznikly žádné dluhy vůči USA a ostatním zemím a to obousměrně.